Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 24, 1979 No. 115. VOL LXXXVI.

Філядельфійська Округа приготовляється до відзначення 85-річчя УНСоюзу і Теодор Сущик очолив Ювілейний Комітет

Вайнедел, Н. Дж. (с. г.). — Тут в домі секретарки 347 Відділу пані Дарії Цапар, в вівторок 24 квітня ц. р. відбулася зустріч представників Відділів УНСоюзу з полудневої частини стейту Ню Джерзі з членами Управи Філядельфійської Округи, у висліді якої вирішено весняним Союзовим Днем відзначити 85-річний ювілей УНСоюзу.

Теодор Сущик

Наради відкрив голова місцевого 347 Відділу Теодор Сущик, який привітав усіх присутніх представників сусідніх Відділів, а також голову Філядельфійської Округи Петра Тарнавського і союзового організатора Степана Гавриша. Теодор Сущик коротко з'ясував присутнім ціль зустрічі, а відтак дальше ведення нарадами передав Степанові Гавришеві, який в першу чергу представив поодиноких представників Відділів. Представниками 346 Відділу були голова Теодор Сущик, секретар пані Марія Цапар, касир Петро Ціхановський і голова Контрольної Комісії Сергій Козачук. Відділ 331 заступав д-р Іван Куйдич, від 378 Відділу присутнім був голова Дмитро Лепкий і секретар-

(Закінчення на стор. 4)

Відзначать 80-річчя інж. Романа Раковського

Ню Йорк, Н. Й. (Р. Г.). — З нагоди 80-річчя інж. Романа Раковського, одного з найвидатніших кооперативних діячів на рідних землях та в країні нашого нового поселення, а в тому основника та довголітнього скарбника й керівника бюра Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку, якому у великій мірі треба завдячувати існування та буйний розвій тієї найстаршої та фінансово найсильнішої на терені Америки кредитової кооперативи, у неділю, 3 червня ц. р. о год. 5-ій по полудні у великій залі Українського Народного Дому відбудеться святочний бенкет у вияві признання за його труд і працю протягом довгих літ над розбудовою української кооперації, так на рідних землях, як і на землі нашого нового поселення.

Інж. Роман Раковський

Окремий Комітет для вшанування 80-річчя інж. Романа Раковського, що діє при Українській Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" у Ню Йорку, повідомляє, що хто бажав би взяти участь в бенкеті, повинен надіслати оголошення до 26-го травня ц. р. залучивши оплату за участь в бенкеті в сумі 10 долярів на адресу:

"Self Reliance" (N. Y.)
Federal Credit Union
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003.

В. МОРОЗ ЗАКЛИКАЄ ДО ПІДТРИМКИ НАЦІОНАЛЬНИХ РУХІВ У СССР І ДО ДЕКОЛОНІЗАЦІЇ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Вашінгтон. — Валентин Мороз, виступаючи тут в п'ятницю, 18-го травня, перед американськими журналістами й запрошеними гостями в приміщеннях Крайового Пресового Клюбу, закликав ЗСА та інші країни вільного світу до більшої підтримки національних рухів у СССР та до деколонізації московської імперії, яка загрожує цілому світові.

„Багато говориться про загрозу нуклеарної війни, — говорив Мороз, — але не робиться правильних висновків. Хто може започаткувати таку війну? Китай — надто слабий, Захід — надто цивілізований. Тільки московська імперія може започаткувати таку війну". Мороз підкреслював, що деколонізація Східньої Европи — „тобто розчленування російської імперії є так важливим для Заходу, як і для нас".

Заяву Мороза в перекладі на англійську мову прочитав на початку зустрічі мгр Борис Потапенко, директор Бюра СКВУ при Об'єднаних Націях, який був також перекладачем Мороза. Цю пресконференцію-полуденок відкрив і нею проводив Артур Візі, президент Крайового Пресового Клюбу. Влаштуванням цього чергового виступу Мороза займались УККА та його інформаційне Бюро у Вашінгтоні.

Наголошуючи питання деколонізації московської імперії, Мороз сказав, що трагедією України є той факт, що увага світу зосереджена на боротьбі негрів за деколонізацію Африки. „Якщо Україна була б частиною чорної Африки, вона сьогодні була б незалежною", — твердив Мороз, заявляючи, що в Об'єднаних Націях справа поневолення білих народів повинна мати таку саму увагу, як і питання дискримінації проти негритянських народів. Однак в ОН, твердив Мороз, є легше прийняти резолюцію про деколонізацію Південної Америки, ніж дискутувати над питанням деколонізації Совєтського Союзу — „цієї імперії", яка поневолює десятки народів, включно з найбільшою колонією світу — Україною". Мороз скритикував ОН за їхню відмову визнати Світовий Конгрес Вільних Українців, як „дійсного речника" України, визнавши в той час Палестинську Визвольну Організацію та Південнозахідню Африканську Народну Організацію.

„Захід може і повинен зробити більше для України", — сказав Мороз, вказуючи на важливість стратегічного положення України, її історію, культуру, природні багатства тощо. Захід повинен домагатися звільнення українських політв'язнів, бо це посилить правозахисний рух в Україні. Він звернув увагу на те, що Українська Гельсінкська група в Києві — це перший прояв „легальної опозиції" в Україні за останніх 50 років, який заслуговує на більшу піддержку Заходу. Мороз висловився похвально про те, що ЗСА включили питання прав людини в свою закордонну політику, але додав, що ця концепція повинна бути поширена до питання національних прав.

„Коли мене питаються про права людини — твердив Мороз — я заявляю, що понад усе я бажаю здійснити моє право бути українцем. Для мене це найбільш святе право". Прочитавши праці св. п. д-ра Дмитра Донцова, Мороз переконався, що український націоналізм незнищимий і на підтвердження цього вказав на колишній і теперішній рух спротиву в Україні. На місце закатованих чи заарештованих приходять нові люди, які борються за волю і незалежність українського народу.

Валентин Мороз відповідає на один із запитів під час зустрічі з представниками американської преси і радіо у Крайовому Пресовому Клюбі у Вашінгтоні. Зліва — мгр Борис Потапенко, який перекладав відповіді В. Мороза. За столом сидить голова Клюбу Артур Візі.

(Світлин — І. Длябога).

Відповідаючи на ряд запитів, Мороз заявив, що в таких справах, як підписання договору САЛТ II „президент Картер і д-р Бжезінські краще знають від мене, що робити", додаючи, однак, що Москві не можна довіряти, бо вона відома із поламання багатьох договорів та використовує їх для своїх політичних та ідеологічних цілей. Запляновані на 1980 рік Олімпійські ігрища в Москві слід бойкотувати, твердив Мороз, якщо СССР не проголосить загальної амнестії для всіх політв'язнів. Погодившися на влаштування Олімпійських ігрищ в СССР, Захід повинен домагатися від нього такої амнестії.

Коментуючи твердження колишнього американського консуля в Києві Роберта Портера, що революція в Україні під цю пору — неможлива, Мороз сказав, що дискусія про еволюцію чи революцію в Україні — зайва, а будь-яке повстан-

(Закінчення на стор. 4)

КҐБ ХОЧЕ ЗНИЩИТИ МИКОЛУ РУДЕНКА — ПИШЕ ЙОГО ДРУЖИНА

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Раїса Руденко, дружина засудженого на 7 років таборів і 5 років заслання Миколи Руденка, голови Української Гельсінкської Групи, звернулася з закликом до тієї Групи і до держав, що підписали Гельсінкські угоди з проханням рятувати її чоловіка.

Передаємо звернення Раїси Руденко в цілості.

„Хоч це, очевидно голос волаючого в пустині, — але я мовчати більше не можу. 5-го лютого 1977 року арештували мого чоловіка, інваліда війни другої категорії, українського письменника Миколу Руденка. Його засудили на 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання за висловлення своїх думок у листах, адресованих Центральному комітетові КПРС, а теж у художніх творах, які конфісковано при обшуку нашої квартири.

Поета і філософа, що боровся за права людини, засудили за думки і переконання. Наказом управління в справах друку при Раді Міністрів УРСР ч. 5 з 3 серпня 1978 року, знищено всі його книжки. Але на цьому не кінець. Тепер органи КҐБ рафіновано нищать і самого письменника. Цілий рік йому не дають моїх листів, переконують, що я його покинула, придбала собі кількох полюбовників і не хочу відписувати на його листи, які я, до речі, не діставала. Рівночасно його кожного дня переконували, щоб він покаявся, за що обіцяли йому негайне звільнення. В київській тюрмі КҐБ йому говорили: „Ви самі розумієте, що ми слідкуємо за вашою дружиною і не можемо вдавати, що нічого не знаємо. Напишіть їй, щоб отямилася, а то ми будемо судити її за погану поведінку".

І чоловік написав до мене, думаючи, що його листи дійсно відсилають. Про це я довідалася рік після його арешту на особистому побаченні з чоловіком. Після перевезення його до Мордовського табору ч. 19, знову конфіскують його і мої листи, забирають у нього

(Закінчення на стор. 4)

У „Ню Йорк Таймсі" появилася рецензія на книжку — автобіографію Л. Плюща

Ню Йорк, Н. Й. — У недільному виданні „Ню Йорк Таймсу", з 20-го травня ц. р., у додатку — „Перегляд книжок" надруковано рецензію п. з. „Прогрес дисидента" Пітера Реддавея — відомого британського совєтознавця та професора політичних наук у Лондонському університеті — на книжку Леоніда Плюща „Карнавал історії — автобіографія дисидента", яка частинно теж вміщає матеріяли-спогади дружини Л. Плюща Татяни; редакція і переклад на англійську мову — Марка Царинника.

Пітер Реддавей, у вирізненню Л. Плюща від інших дисидентів, підкреслює його особливості характеру. Він пише, що Совєтський Союз „випродукував" чимало неустрашимих і гуманітарних дисидентів, які без огляду на непоборимі перешкоди — живуть без найменшого співчуття для себе. Таким і є Л. Плющ, який, крім цього, відзначається легкістю дотепу, безпосередністю та проникливою інтелігенцією. Він — продовжує публіцист, — це вийнятково здібна і атрактивна особовість, яка включилась у справи оборони прав людини, українських патріотів, жидівських емігрантів та кримських татар. Інші́сть характеру Л. Плюща позначилася його широким засягом соціяльного досвіду. Вже у 17-річного Л. Плюща почав назрівати дух незалежности, і хоча був пройнятий марксистськими теоріями, у нього поглиблюється виразний спротив до совєтського режиму. На етапі його життьового шляху — спершу наукова кар'єра в Київському інституті, де він займав становище професора математики і кібернетики, а відтак його роля в обороні прав людини, яка почалась сутичками з КҐБ, моральною і практичною підтримкою українських національних Демократів, його денунціяція процесу в Москві, а також його відкрите уто-

(Закінчення на стор. 4)

Білий Дім закликає нафтові фірми збільшити продукцію бензини

Вашінгтон. — З уваги на те, що в багатьох стейтах, наприклад, у Каліфорнії, відчувається великі недостачі бензини, Білий Дім протягом останніх кількох днів змінив своє становище і тепер закликає американські нафтові фірми збільшити продукцію бензини, замість олив для огрівання будинків, як це робив досі.

Минулого понеділка, 21-го травня, заступник секретаря енергетики Дон Ф. О'Лірі під час свідчення перед Сенатською комісією для справ енергії закликав нафтові фірми ЗСА продукувати більше бензини, бо існує можливість, що цього літа може витворитися „критична ситуація".

Того самого дня Джоді Повелл, пресовий секретар Джіммі Картера, виступив в обороні секретаря енергетики Джеймса Шлесінджера. Він заявив, що Президент має повне довір'я до Шлесінджера і не погодиться на заклик деяких критиків, які вимагають, щоб президент Картер звільнив Шлесінджера або щоб Шлесінджер зрезиґнував.

Повелл теж сказав, що президент Картер і члени його уряду вважають, що якщо б Конґрес у 1977-му році був схвалив енергетичну програму Білого Дому в її оригінальній версії, то в цьому році енергетична проблема не була б така серйозна і не було б такого браку бензини. Повелл також повторив невдоволення Президента, що Палата Репрезентантів відмовилася надати йому право „в крайнім випадку" встановляти нормування (раціонування) бензини.

Монтреаль здобув чашу Стенлі в гокейових чемпіонатах

Монтреаль. — Дружина „Канадієнс" з Монтреалю здобула четвертий рік підряд чашу Стенлі у посезонових розгривках поміж 12-ма найкращими дружинами Національної Гокейової Ліґи.

У фінальній серії, яка закінчилась у понеділок, 21-го травня, „Канадієнс" перемогли дружину „Ренджерс" з Ню Йорку, вислідом 4-1 ігор. „Ренджерс" здобули перемогу у першій грі серії вислідом 4-1, але опісля „Канадієнс" виграли чотири гри підряд вислідами 6-2, 4-3, 4-1 і 4-1, здобуваючи чашу Стенлі 22-ий раз за існування цього клюбу.

У дорозі до фіналів „Канадієнс" перемогли дружини з Торонта і Бостону, а „Ренджерс" закваліфікувались перемогами над дружинами з Лос Анджелесу, Філядельфії і Лонг Айленду.

Валентин Мороз буде гостем Апсала коледжу

Іст Оренндж, Н. Дж. — Валентин Мороз, недавноприбулий з СССР політичний в'язень і видатний член руху спротиву в Україні, буде в п'ятницю, 25-го травня ц. р., гостем Апсала коледжу в Іст Орендж, Н. Дж., де він у 10-ій годині ранку виступить з короткою лекцією для студентів і членів факультету. На цій зустрічі виступатиме також конґресменка Міллісент Фенвік з 5-го виборчого дистрикту в Ню Джерзі.

Президент Апсала коледжу д-р Родней Фелдер, який надіслав запрошення для Валентина Мороза від імени дирекції, заплянував спеціяльну програму, під час якої Валентинові Морозові буде вручено університетську медалю за його наукові досягнення і боротьбу за національні і людські права в СССР. На урочистостях також буде присутній ляйтенант військової фльоти ЗСА Артур Ліндберґ (ґрадуант цього коледжу в 1929 р.), який, як відомо, допоміг службовцям Еф-Бі-Ай розкрити совєтську шпигунську сітку в Ню Джерзі, у висліді чого було заарештовано і засуджено двох совєтських шпигунів — Вальдика Енґера і Рудольфа Чернаєва, яких опісля виміняно за 5 совєтських в'язнів — Валентина Мороза, пастора Георгія Вінса, Александра Ґінзбурґа, Едварда Кузнєцова і Марка Димшіца.

Того ж самого дня в 7-ій годині вечора відбудеться прийняття-зустріч В. Мороза з українською громадою у Віппані, також з участю конґресменки Фенвік, яку влаштовує в приміщеннях Бірчвуд Манор (111 Норт Джеферсон ровд, Віппані, Н. Дж.) Відділ УККА повіту Моріс. Ближчі інформації про цю зустріч можна одержати в пп. М. Григоровича — (201) 822-2452 і З. Онуфрика — (201) 584-6954.

Ватикан видав поштові значки в пошану св. Станіслава

Ватикан. — У понеділок, 21-го травня, Ватикан видав чотири поштові значки в пошану св. Станіслава з нагоди 900-річчя мученицької смерти цього патрона Польщі. Св. Станіслав, який згинув з наказу короля Болєслава, під сучасну пору є не тільки одним із найважливіших святих Католицької Церкви в Польщі, але теж символом опозиції польського народу до комуністичного режиму цієї країни-сателіта Москви та до самого Совєтського Союзу.

Хоча річниця смерти св. Станіслава припадає на травень, то польський комуністичний уряд, у порозумінні з Папою Іваном Павлом II, колишнім кардиналом Каролем Войтилою, який був архиєпископом Кракова, погодилися, що Папа відвідає Краків щойно в червні. Це буде перша його поїздка до Польщі від жовтня минулого року, коли його обрано на Вселенського Архиєрея.

Ватиканські поштові значки в пошану св. Станіслава видано два тижні перед прибуттям Папи Івана Павла II до Польщі.

ПРОҐРЕСИВНІ КОНСЕРВАТИСТИ ВИГРАЛИ ВИБОРИ В КАНАДІ, ДЖОЗЕФ КЛАРК БУДЕ НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ

Оттава, Канада. — Під час загальних виборів до Палати Громад канадські виборці у вівторок, 22-го травня, підтримали партію Проґресивних Консерватистів, члени якої здобули 135 місць в Палаті, а Ліберальна партія дотеперішнього прем'єр-міністра П'єра Елліота Трудо, яка була при владі протягом останніх 11-ох років, здобула 115 місць. Таким чином новим прем'єр-міністром Канади буде 39-річний Джозеф Кларк, наймолодший прем'єр в історії Канади.

Джозеф Кларк, лідер партії Проґресивних Консерватистів

Хоча партія Проґресивних Консерватистів здобула найбільше місць в Палаті Громад, то не одержала понад 50 відсотків, і тому Джозеф Кларк мусітиме творити уряд меншости, тобто коаліційний уряд, правдоподібно, з Новою Демократичною партією, яка здобула 26 місць, а провідником якої є Едвард Бродбент. Партія Соціяльного Кредиту здобула 6 місць.

Дотеперішній прем'єр-міністер Трудо, який має 59 років життя, признаючи, що Ліберальна партія програла вибори, заявив, що як лідер опозиції він старатиметься запевнити, щоб здобутки його партії „не пішли надаремно".

У провінції Онтаріо лібeрали потерпіли поважну поразку, але натомість здобули значну більшість голосів у французомовному Квебеку. Цей факт може скомплікувати старання нового прем'єра Кларка задержати єдність Канади, бо в Квебеку панують сильні тенденції в сторону відокремлення цієї провінції і проголошення самостійної держави. Однак, у вівторок увечері та в середу вранці Кларк дуже оптимістично висловлювався про майбутність Канади, твердячи, що населення у виборах заявило свою опінію про напрям майбутньої політики цієї країни і висловив переконання, що партія Проґресивних Консерватистів буде при владі „довший час".

ВЕЧІР ЛМКЛЮБУ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що заплянований Вечір в пошану мистця Федора Григоровича Кричевського, який мав відбутися у цьому ж Клюбі в п'ятницю, 25-го травня — не буде.

Терористи збомбили католицький Інститут у Римі

Рим, Італія. — Пресові агенства інформують, що італійські терористи, які називають себе „внутрішньою силою" для протесту проти парляментарних виборів, збомбили римо-католицький Інститут св. Френсіса. Сильний вибух і вогонь знищили архівні матеріяли й меблі, але не порушили самої структури будови. Не було також жертв у людях. Як відомо, 3-го і 4-го червня цього року в Італії відбудуться парляментарні вибори, які як загально сподіються, закінчать довготриваючу урядову кризу. Від березня ц. р. країною керує тимчасовий уряд прем'єра Джулія Андреотті, який мусів податися до димісії, не одержавши підтримки від комуністичних послів у парляменті.

Бомба в Інституті св. Френсіса вибухла коротко після того, як поліційні спеціялісти розрядили бомбу в будинку маґістрату, яка мала б вибухнути в тому самому часі.

Нові пропозиції В'єтнаму відносно Камбоджі

Токіо, Японія. — Пресові агентства інформують, що В'єтнам погодиться на відтягнення своїх військ з Камбоджі, якщо Китайська Народна Республіка припинить військову, політичну і моральну допомогу партизанам, які підлягають колишньому прем'єрові Камбоджі Поль Потові. Високий речник в'єтнамської Комуністичної партії і уряду Нгуєн Ван Лінг заявив кореспондентам, що не було б причини вдержувати більші військові з'єднання В'єтнаму у Камбоджі, якщоб Китай не підсилював збрoю партизан Поль Пота і війна у цій країні напевно закінчилась би коротко після цього.

В'єтнамські війська, як відомо, перевели інвазію на Камбоджу ще в грудні м. р., змусили уступити із становища прем'єр-міністра Поль Пота і допомогли встановити новий комуністичний провізоричний уряд прихильний для Ганою. Від того часу збройні сили Поль Пота, підсилювані партизанськими частинами, ведуть війну проти в'єтнамців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поворот до підстав

Майже два роки тому Крайова Асоціяція Освіти, найбільша організація американських вчителів, яка має біля 2 мільйона членів, оприлюднила звіт, в якому інформувала, що по цілій країні помітний рух „повороту" до підставових принципів" у початковому і середньому шкільництві, тобто по школах знову починають наголошувати граматику, табличку множення, вивчення напам'ять нових слів тощо. Разом із наголошуванням цих предметів учителі та дирекція шкіл все частіше пригадували учням, що „наука вимагає тяжкої праці".

Минулого тижня та сама Крайова Асоціяція Освіти повідомила, що рух „повороту до підставових принципів" за останніх два роки не тільки не послаб, але значно поширився і охоплює все більше і більше шкільних округ.

Повідомлення згаданої Асоціяції — це дуже відрадне явище, бо доказує, що згаданий „поворот" не був тимчасовим рухом, а представляє собою тенденцію, яка набирає сили з року в рік.

Як відомо, протягом 1960-их і на початку 1970-років у шкільництві панував напрям, який можна окреслити такими словами: „вчити дітей тільки те, що їм подобається і що є доречним для даного учня". Такий підхід до науки спричиняв те, що великий відсоток випускників середніх шкіл фактично був напівписьменний.

Але протягом останніх двох-трьох років учителі в різних частинах Америки інформували і далі інформують Крайову Асоціяцію Освіти, що мали повну рацію ті педагоги, які ввесь час твердили, що деякі підставові предмети, як рахунки, читання, писання тощо, діти мусять вивчати примусово, і то вивчати напам'ять, не зважаючи на те, чи подобається це учням, чи ні, як теж не зважаючи на те, чи учні вважають ці предмети „доречними".

Учителі також дуже позитивно висловлюються про брошуру-памфлет, що її в кінці 1977-го року видала згадана Крайова Асоціяція Освіти під назвою „Навчання — це тяжка праця". У цій брошурі, що її Асоціяція два роки тому вперше розіслала вчителям і батькам і продовжує розсилати й сьогодні, між іншим, сказано, що „школа є інституцією навчання, а не приміщенням для розваги чи відпочинку, як кіно чи пляжа". Там підкреслено також, що „школа — це місце праці, де учень одержує вдоволення з факту, що успішно виконав нелегку працю".

Згадана брошура-памфлет закінчується такими словами: „Навчання — це тяжка праця і від неї залежить наше спільне майбутнє — майбутнє учнів, батьків, учителів і цілого нашого суспільства".

Треба вітати той факт, що рух „повороту до підставових принципів" у початковому і середньому шкільництві не був короткотривалим, а, як вказує Крайова Асоціяція Освіти, цей рух, який фактично є поворотом до традиційних методів навчання, продовжує кріпшати і поширюватися.

Брежнєв і Тіто „тихо" погодилися на ліквідацію різниць у поглядах

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнєв і президент Югославії Тіто „тихо" погодилися на ліквідацію різниць у поглядах на різні справи закордонної політики, які досі були причиною непорозумінь між цими двома комуністичними країнами. В офіційному комунікаті, опублікованому після двократних розмов Тіта з Брежнєвим, говориться, що Брежнєв порушував також ті справи відносно яких існує сякатака погодженість між СССР і Югославією, але її треба скріпити шляхом обопільної співпраці між двома комуністичними партіями. Відпочивши протягом вікенду, президент Тіто повернувся в понеділок, 21-го травня ц.р. до Беоґраду.

Володимир Косик

БАЛКАНИ — ТЕАТР БЛИЗЬКИХ ПОДІЙ

Цими днями маршал Тіто, президент Югославії, відбув поїздку до Москви. В зв'язку з цим політичні коментатори висловили припущення, що може Тіто намагається приготовити післятітовський період. Йому за кілька днів сповниться 87 років.

Події в Ірані, як також конфлікти в Камбоджі, В'єтнамі (зокрема китайсько - в'єтнамський конфлікт) і постійне напруження на Близькому Сході в якійсь мірі відвертають увагу спостерігачів від іншого невральгічного району — Балканів. Багато елементів вказують на те, що там наближається період криз і напружень.

Крім факту, що в цьому районі й суміжних країнах доволі часто виявляють активність скрайньо-ліві й націоналістичні групи і рухи (наприклад в Югославії — хорватські націоналісти, праві і ліві рухи в Греції й Туреччині), треба брати до уваги фактори внутрішнього і зовнішнього характеру. В Югославії, Альбанії й Болгарії влада знаходиться в руках старих віком лідерів. Іншими словами, керівниками цих держав є люди, смерть яких може стати причиною перегрупування сил внутрі й зміни політики сусідних країн, у тому й Совєтського Союзу.

Одночасно існують деякі дисгармонійні нотки в рамках Варшавського пакту, а саме — одна з балканських країн — Румунія — всіма силами намагається провадити в якійсь мірі незалежну політику по відношенні до Китаю й навіть Заходу. Друга балканська країна — Югославія — взагалі провадить власну політику. Вона відмовилася засудити Китай за інвазію В'єтнаму, як цього вимагала Москва і гостро скритикувала в'єтнамську інвазію Камбоджі, яку підтримувала Москва.

Крім цього, не треба забувати, що Балкани мають велике стратегічне значення для Москви. Стара жадоба Москви контролювати Дарданельську протоку не зникає. З цією метою, але також і для цього, щоб евентуально шахувати Югославію, Москва цупко взяла в свої руки Болгарію. Ця країна найбільше контрольована Москвою, там є найбільше її прихильників у партії, і вона найбільше взорується на совєтський зразок соціялістичного ладу. Стається це до тої міри, що дехто уважає, що може прийти час, коли, якщо зайшла б зміна міжнародної конюнктури, Болгарія найскорше стала б черговою „суверенною" республікою СССР.

Очевидно, в теперішній ситуації — це перебільшення. Зате Болгарія може відіграти іншу, корисну для Москви ролю.

З одного боку — як плацдарм російської пресії в напрямі Дарданелів, а з другого — як інструмент тиску на Югославію. Крім давніх плянів російської експансії в цьому районі, тут в рахубу входять інші, досить наглі мотиви. Із стратегічних міркувань, політика Москви в Африці й Азії потребує постійної і певної логістичної підтримки. Військовий тиск Москви в напрямі Близького Сходу й Африки робиться почерез совєтську фльоту на Середземному морю, а в напрямі Азії, його робиться з допомогою совєтської фльоти на Індійському океані. Доступ до Індійського океану Москва пробує здобути своєю політикою в Афганістані й по відношенні до Пакистану. Забезпечити собі шлях для логістики на Середземному морю Москва може лише пресіями в районі Дарданелів і контролею протоки.

З цього погляду старання Туреччини й Греції ввійти до Спільного европейського ринку Москва розцінює як загрозу для своїх впливів у цьому районі. З другого боку, в Туреччині помітний відгомін подій в Ірані, який сколихує мусулманське суспільство. Болгарія також має мусулманське населення і вона межує з Туреччиною.

У такій скомплікованій ситуації Москва не має можливости діяти безпосередньо. Тому вона готується впливати, а подекуди вже впливає на існуючу ситуацію в той спосіб, що використовує існуючі напруження. А на Балканах їх є, чи може бути чимало. Ними є традиційні болгарсько-югославське напруження, альбано-югославське напруження, болгаро-румунське напруження, греко-югославське напруження тощо.

Можна припускати, що у випадку смерти Тіта, якщо Москва заходе опанувати ситуацію в Югославії, вона уживатиме для цього не лише просовєтських і проросійських прихильників в цій країні, але також і висуне питання Македонії.

Контури можливих напружень уже зарисовуються. Югославія від давна намагається збудувати співпрацю балканських країн, зокрема в галузі економії. Цей плян натрапляє на поважні труднощі. Позитивно відгукнулася лише Альбанія. Болгарія зовсім відмовилася.

Основною кісткою незгоди між Югославією й Болгарією є питання Македонії. Територія Македонії поділена сьогодні поміж трьома державами. Більша її частина належить до Югославії, де вона творить окрему республіку Югославської федерації. Решта Македонії належить до Болгарії й Греції.

Якраз недавно в столиці

(Закінчення на стор. 3)

Олександер Дражньовський

ЯК НИЩИТЬСЯ ДЖЕРЕЛА ДО НАШОЇ ІСТОРІЇ

[1]

Підземельна церква в київській Печерській Лаврі

В „Нєделі", тижневім додатку до „Ізвєстій" з 29 січня — 4 лютого 1979 року (ч. 5) подано наступне повідомлення:

Під час реставраційних робіт у Печерській Лаврі, зубило електрика попало на порожнечу, що дало нагоду відкрити підземний лабіринт, досі нікому невідомий.

Співробітники Лаври (що є нині державним заповідником) знайшли буквально під ногами старовинні похоронення в колодах — зрубах і дерев'яних домовинах. Багато тіл перетворилися в мумії в природний спосіб.

Цей підземний некрополь зацікавив співпрацівників Інституту археології Академії Наук УССР Л. Данилову, М. Мовчана і А. Авабіяна. Удалось знайти два нові відгалуження давніших лаврівських печер — в загальному довжиною понад 100 метрів.

Був відкритий теж лябіринт за іконою літописця Нестора, де знаходиться його гріб.

Дослідники ввійшли у висічені штучно в пісковику келії і получені між собою. Стіни їх покриті видовбаними написами, з яких найстарший має дату 1150 року, отже можливо, що з круга Нестора, або й його самого.

Коли дослідники дійшли до кінця заваленого проходу, побачили цілі бльоки (по 15 рядів), збудовані зі старовинної цегли, останки дерев'яних стовпів, вирізані в стіні хрести, фрагменти фресків, виконаних прямо на поверхні пісковика мінеральними красками у прекрасній кольоровій гармонії. Не було сумніву, що це була печерна церква, знищена колись западиною.

Прийти до самого храму через завалений прохід не вдалось. Мабуть прийдеться зробити прохід зі зовні й тоді буде можна довідатися більше. Очевидно вхід буде закритий, поки „отвєтственниє работнікі" не провірять, чи все можна буде виявити.

Цей випадок нагадує другий подібний, що мав місце в церкві св. Софії в Києві, яких десять років тому (наприкінці 60-их років), про що я мав нагоду довідатися від наочного свідка, що мешкав у тому часі біля собору. Сталося це теж під час реставраційних робіт. При одній колоні запалася підлога. В отвір зразу просунувся молодий робітник. Він пройшов декілька кроків і побачив якісь двері, але боявся йти дальше і дав знати наставникам. Покликано КҐБ (яке має свій осідок якраз біля собору) і ті зразу закрили „для безпеки" віднайдений вхід для дальшого „прослідження". В найближчих днях поширилася в місті вістка, що знайдено бібліотеку Ярослава Мудрого. Чи це правда — доказати трудно. В кожнім разі „отвєтственниє работнікі" мусіли знайти щось, що вважали за відповідне затаїти, бо жадного повідомлення про цей випадок не подано офіційно.

Випадки нищення слідів української культури в тих часах були знані та мали місце і раніше. В 1964 р. було планово знищено 600,000 архівних матеріялів та книжок Академії Наук УССР. Відомо, що після побіди під Полтавою „православний цар" Петро І наложив на Печерську Лавру контрибуції в сумі один мільйон карбованців, що було кольсальною сумою в ті часи. Невідомо, чи Петро І мав які докази про участь монастиря у „змові" гетьмана Івана Мазепи, чи може були інші причини... Він наказав спалити Печерську безцінну бібліотеку. Мали існувати два списки тих цінностей, які були в бібліотеці: один знищено, а другий зберігається десь у спеціяльних архівах у Росії. Українські дослідники з 60-их років ствердили на підставі теж інших згадок, що тоді пропали інші цінні літописи і документи, які були в печерській бібліотеці.

В тому самому часі (чи дещо пізніше) згоріла цінна бібліотека Могилянської Академії. Не є теж тайною, що в Московщині знаходиться декілька першодруків, що постали в Києві, ще перед друкарнею Федорова. Поширена є теж вістка, що після Кримської війни, знайдено там багато цінних джерел і їх або знищено, або знаходяться і досі у спеціяльних архівах на півночі.

Підозрівають, що при перевиданні Початкового літопису зайшли різні таємничі зміни в тексті, але це нині трудно доказати. Одне певне: Літопис в оригіналі був написаний однаковими буквами і без розділових знаків. Видавці впровадили великі початкові букви для назв народів і порозділяли на речення. Одно і друге виразно фальшиво: „Варяги" написали великою буквою і так створили один нарід більше. Досліджуючи значення слова „варяги" в найстарших енциклопедіях і словарях, я знайшов, що воно мало колись значення „наємне військо" (по-грецьки „баррагой"), а в дальшім поясненні теж „чужинці".

[Продовження буде]

Лев Шанковський

ТРЕБА ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Зима на переломі 1978-1979 років. В обителі Сестер Служебниць у Маквілері, в Альзації, Франція, глітно. У цій затишній місцевості, положеній 70 км. від столиці Ельзаціі-Лотарингії міста Штрасбургу відбувся зимовий високошкільний курс Українського Вільного Університету, в якому взяли участь 34 студенти. Вони приїхали з різних країн: 10 з Франції, 6 з Бельгії, 4 з Німеччини, 7 з Англії та 7 із заокеанських країн. Курс проводився семінарійною методою, більшість бо студентів — це абсольвенти або студенти різних високих шкіл. Викладають чи пак ведуть семінарійні дискусії професори Українського Вільного Університету: ректор Янів, професори: Васькович, Косик, Митрович, Вітошинський і Нагайло. Останній сам ще був курсантом у Маквілері минулого року, бо курс у Маквілері відбувається не вперше. Сестри Служебниці рахують студентам дешево за приміщення й дуже добрий харч, що дозволяє покрити кошти відбуття такого курсу. І для студентів він обходиться дешево, бо одну третину шкільної оплати покриває їм КоДУС, студентське допомогове товариство.

Це так було тієї зими, а влітку, в самому Мюнхені, що є осідком УВУ буде ще глітніше. Із-за океану прибуде багато студентів українців і також чужинців, бо в авдиторії цьогож університету відбуватимуться не лише виклади на семестрі, але і літній курс українознавства й совєтознавства, що його Український Вільний Університет влаштовує спільно із Іст Мічіґенським університетом. Очевидно, в цьому курсі можуть брати участь також студенти українці і, справді, вони влітку зїжджаються до Мюнхену з цілого світу. В Мюнхені існує вигідна Українська Бурса, в якій нормально мешкають українці-середньошкільники, що вчаться в середніх школах Мюнхену, а в бурсі мають приміщення й харч, повну опіку та навіть лекції українознавства. Влітку в бурсі багато вільного приміщення і вона приймає не тільки студентів УВУ, але й туристів, які тут значно дешевше можуть перебувати, ніж у мюнхенських готелях.

Ми торкнулись злегка тільки однієї ділянки діяльности УВУ, а саме авдиторного навчання й організації різних високошкільних курсів не тільки в Німеччині, але й теж у інших країнах. Звичайно, на цьому діяльність університету не вичерпується. Український Вільний Університет спільно з іншими німецькими та закордонними університетами влаштовує часто різні наукові конференції на обрані теми. Далі йде видавнича діяльність Українського Вільного Університету, яка дуже значна. Кожного року появляється декілька грубих томів наукових праць і збірників. Бібліотека Українського Вільного Університету може не така велика, як в довгоіснуючих державних університетах, але коли йдеться про україністику, вона має майже все, що потрібно студентові цієї ділянки. Адже ж Український Вільний Університет існує вже більше, ніж пів століття. Як відомо, після Першої світової та української визвольної воєн чимало професорів і студентів виїхало до Чехо-Словаччини, де УВУ існував довгі роки та мав повну підтримку з боку уряду цієї країни і її високошкільних властей. Професори університету отримували державну пенсію, а уряд призначав теж значні суми на утримання університету. Коли ж совєтські війська наближалися до Праги в 1945 році, Український Вільний Університет переїхав був до Мюнхену, де існує й досі. Це є єдиний поруч УКУ український університет на весь світ. Німеччина дала повну акредитацію УВУ й визнає дипломи доктора чи магістра, що їх після відповідних іспитів признає Сенат Українського Вільного Університету. Носкільки Український Вільний Університет є акредитований Німеччиною, дипломи Українського Вільного Університету визнаються всюди в цілому вільному світі. Чимало докторантів Українського Вільного Університету є тепер професорами чи доцентами американських і канадських університетів.

До певної міри може це виглядати дивним, але не зважаючи на те, що маємо численну українську еміграцію у багатьох країнах вільного світу, не зважаючи на те, що в багатьох випадках ця еміграція користала й користає з послуг Українського Вільного Університету, не зважаючи на те, що назагал, а зокрема в країнах Північної Америки ця еміграція заможна, ці емігранти мало цікавляться Українським Вільним Університетом, не підтримують його фінансово й допускають до загрози, що єдиний, поруч УКУ, Український Вільний Університет у Мюнхені може перестати існувати після понад півстоліття своєї наукової й педагогічної праці у вільному світі. Чи ми так, з легкою рукою, віддамо наш Український Вільний Університет на поталу? У цьому випадку ми не можемо заслонятися катедрами українознавства на Гарвардському університеті чи Українським Католицьким Університетом у Римі, бо це одна справа, а справа Українського Вільного Університету зовсім інша. Гарвардські катедри практично забезпечені, Український Католицький Університет також. Вага Українського Вільного Університету не менша і тому йому належиться не менша підтримка. Важливо усвідомити собі, що існує загроза, що Український Вільний Університет припинить свою діяльність, якщо йому не дамо всебічної підтримки. Джерелом фінансової кризи УВУ не є марнотравна господарка, не брак студентів, але заборгування що постало через придбання будинку, відповідного до потреб університету, що влаштовує багатолюдні літні курси. Гроші на заплачення завдатку на закупівлю цьо-

(Закінчення на стор. 3)

Ганна Черінь

ЧОТИРИ СТОЛИЦІ

[6]

— Кицю, кицю, — покликала я й відщипнула шматочок печива.

Але киця в мій бік і не глянула. Всі коти мчали до малого чорного авта, що спинилось біля хідника. З авта вийшла жінка з мішечками їжі й стала обділяти котів. Це була міська урядниця, що виконувала зобов'язання, встановлені містом. В місті багато бідноти, що мабуть би поїли ту їжу, але коти важливіші.

— Ну, не хочуть, то нам більше буде, — сказала я. — І я вже далі йти не можу. Ось вільна лава — сідаймо.

Сіли, почали споживати тістечка з пляшечкою мінеральної води, а що були втомлені, то розмова була не дуже приємна, перенизана: „Ти ж казав...", „А це все через тебе" і так далі, як то в порядніи подружжі водиться.

— Добридень, — почули ми зі сусідньої лави. — Ви українці?

Ми отетеріли. От так несподіванка! Бачимо — двоє зовсім молодих людей, літ, може, по вісімнадцять.

— Так. А ви?

— Ми з України.

Ага, думаємо. В „Новом русском слове" один час ішли об'яви про виступи новоприбулих із України жидів, що саме так свій ансамбль і титулували. Допитуємось далі:

— То ви — українці? (Що за наївність! Але це ми навмисне).

— Ми — євреї. Виїхали звідти три місяці тому, а тут живемо в перехідному таборі й чекаємо на візу до Америки.

Почалися розмови про те-се. Ми їх питаємо про Україну, а вони нас — про Америку: в якім стейті було б найкраще оселитися, щоб там і праця знайшлася, й учитися можна, й клімат щоб добрий був. Ми радили так, щоб вони самі вирішили, але певні, що вони ніде не пропадуть. Обоє тільки закінчили десятилітку, він з Києва, вона — з Одеси. Знаючи, що саме ми хотіли б почути, вони розповідали про утиск української мови й культури, про переслідування українців у ріднім краю.

— Ви одружені? — поцікавилась я.

— Ні, ми тільки тут познайомились, — почервонівши, відповіла дівчина.

— То подумайте над цим. Ви дуже добре вдвох виглядаєте! — Погомонівши ще трохи, ми з ними попрощались. Дали свої адреси, а вони нам, трохи побоюючись, — свої автографи (покищо без адреси — колись і ми бували не раз в такому стані!)

— Та підтримуйте українську справу трохи, там, де поселитесь.

— Конєшно, — запевнила дівчина, й скоренько виправилась: — Аякжеж, звичайно.

Вечір упав на плечі раптово. В чужім місті першого дня не хотілось поночі блукати (нам звідусіль наказували тримати цупко торбинку, а також носити її на тім плечі, що далі від вулиці, бо торбохвати крутяться між туристами на велосипедах і одразу пізнають, хто роззява). Еге, мене не важко упізнати. А мій чоловік каже, що боятися нічого, всі гроші можуть бути в нього в кишені, й нічого не пропаде. Так би я йому їх всі й віддала! От якраз про те ми й сперечались у сквері.

А тут іще й дощик став накрапати. От і пропала наша добра погода! Тепер, мабуть, задощить на пару тижнів... А парасолі нема. Де сховатись Осьде зупинка нашого автобуса черга 94. А коло зупинки руїна якоїсь античної будови. Туди й заховались. Дивимось — йдуть наші євреї.

— Ви до нас? — Здивувалися ми.

— Ні, ми он туди по морозиво.

— Тут воно на кожнім кроці!

— Так, але вона (цебто, його майбутня дружина) любить тільки те, спеціяльне, що продається в отій каварні.

Мені казали, що італійці мають справді чудове морозиво — „Тартуфо", вмочене в чорну шоколяду й обсипане горіхами. І що коли його купити й їсти надворі, тартуфо коштує втричі дешевше. Наші євреї лишились у ресторані.

Дощ перестав, хмар як і не було, вийшли на небо яскраві південні зорі. Автобус швиденько підвіз нас до готелю Каравел, де ми спинились, і нам ледве вистачило часу перевдягнутись, щоб із нашою групою податися на вечерю-бенкет до ресторану „Міно".

— Запевняю вас, ви будете мати „фан"! — лукаво посміхаючись, сказала Марез. Сама вона вирядилась у довгу до п'ят мішкувату сукню, що, поправді виглядала, як нічна сорочка, що носять бабці або старі діви; але, з її гарною ірляндською церою, вона в цій одежі виглядала також цікаво. Ресторан „Міно", при залізничнім двірці, виглядав непишно, навіть непомітно. А ціна була висока: 25 долярів від особи. Ввійшли. Йдемо повз кухню (певно, щоб бачили, яка там зразкова чистота, мідні й алюмінійові каструлі виблискують!) Нагорі, в привітній залі, для нас накриті білим довгі столи, квіти (на жаль, хризантеми й ґлядіолі, замість місцевих олеандрів). Обслуговують красні-кельнери в чорних тісних вбраннях, обтягнені в стані чорними гумовими поясами. Страва за стравою... Кельнери розносять їжу, мов танцюють. Тихенько грає музика. Антіпасто (диня з прошшюто шинкою), лазанья, печеня з городиною, фрукти, морозиво... Ми чекали на каву, але її не подали. Тільки морозиво, а пити — вино, біле й червоне — котре хочеш і скільки хочеш.

За такі гроші ми сподівалися послухати якийсь концерт, пісні чи „живу" музику. Але розважали нас чимсь іншим! Розносячи кожну страву, наші кельнери одній із дам не давали її порції, але аж наприкінці ставили перед нею цілий банячок, в котрім було досить багато їжі. Це була ніби спеціяльна увага. За це кельнер підставляв щоку для поцілунку і, зважаючи на те, що всі вони були молоді й гарні, не знайшлось такої, щоб відмовилась. А отримавши поцілунок, кельнер віддячувавсь тим, що щипав ту даму „по-італійськи". Нас ще в Америці попереджували, що італійці щипають жінок, але я, далебі, на вулицях чи в автобусах цього не бачила. Так от отримала таку честь отут! Та ще й заплатила за те!

Другого ранку нас повезли на оглядини міста, і ми з автобуса дивились на те, що вже зміряли вчора ногами. Прекрасні мальовничі руїни, що спочивали під землею аж до XVII сторіччя, були колись мармуровими будовами. Але мармур пообдирали й попалили на вапно. Археологи доповнили руїни й уламки своїми розвідками й відтворили плян цілого старого Риму, з багатьма базиліками. Раніше базиліки були не церквами, а місцем зустрічів і зборів, а потім уже, коли не могли ділом договоритися, стали молитися богам, щоб вони розв'язали нерозв'язані проблеми, і так створилися церкви. Оглянувши Форум, ми подались до Колізею. Цегла маленька, ручної роботи, витримала вагу століть. На кожній цеглині — печать імператора (це дало змогу датувати будови). Тут кровожадібний натовп висиджував годинами, споглядаючи на бої глядіяторів, що їх тисячами вбивали. В святкові дні часом гинуло 65 тисяч глядіяторів! Що за жорстокість, правда? А як у наші „цивілізовані" часи під час війни?! А ще як нас, жінок, кривдили й тоді! Ви ж подумайте: жінкам було дозволено дивитись на бойовища тільки по 5-ій годині вечора, та й то ховаючись десь у ніші.

Ґрафітті не щадили навіть і святих руїн. То там, то там намальовані серп і молот, а часом і свастика, кому що.

Показали нам балькон, з котрого промовляв Муссоліні, а також вуличку, де знайдено тіло вбитого цього року Моро. Зайшли до Пантеону — чуда архітектури, з відкритою стелею — куполом; коли йде дощ, то вода стікає в дірку на підлозі. Тільки в теплім краю можна таке будувати!

Найбільш шановані гробниці — звичайно, батька нації — Віктора Еммануеля та Рафаеля, що молодим помер, у віці 37 літ. Над його гробом два голубки літають та цілуються, і хтось ставить і досі йому в вазу свіжі квіти.

(Продовження буде)

У річницю смерти бл. п. Лідії Ключник

Бл. п. Лідія Ключник

Проминув уже рік, коли одного гарного весняного, але й заразом пройнятого смутком дня, 17-го травня 1978 року у Торонто, Канада, покинула цей світ назавжди бл. п. Лідія Ключник, з дому Маковельська, народжена 24-го червня 1929 року у Волковиськах, Білорусь.

Бл. п. Ліда — одна з дітей священичої родини, ще малою дитиною разом із батьками покинула свою Батьківщину тоді, коли на обріях було видно блиск совєтських гарматних вибухів. І відтоді почалась довголітня мандрівка у далеке і незнане майбутнє. Середню освіту здобула вона у Німеччині ще перед виїздом цілої родини за океан. Познайомившись із Богданом Ключником — подружились і тоді почалось спільне щасливе життя, повне пошани і сильної любови, великої посвяти і відданости один одному.

Покійної не можна забути, бо з її відходом, начебто погасло світло у родині, забракло раптово цієї духової сили, що нею вона оточувала всіх, а зокрема своїх найближчих в родинному колі, яких вона була звеном їхнього життя.

Завжди зацікавлена сучасними подіями, багатством книжкового світу бл. п. Лідія старалася, крім своїх почувань і безустанної опіки, передати своїм синам знання, християнські чесноти та любов до українського народу. Вона була однією із тих матерів, яка від самих ранніх років своїх синів, не тільки піклувалася їхнім здоров'ям, їхнім фізичним добром, але слідкувала й за їхнім духовим розвоєм, стараючись їх виростити на добрих і свідомих членів української спільноти. Від неї вони навчилися української мови, від неї вони навчилися читати і писати по-українськи, а коли вони виросли, вона вважала своїм обов'язком вислати їх до школи українознавства, щоб потім спільно з учителями дальше впоювати в них засади любови до батьківщини, вчити їх про історичні, мистецькі та літературні надбання. Пошана і любов до свого народу саме й визначилась її працею, її запалом вщепити дітям — цю пошану і ці самі почування. Бог, Україна та фізичне і духове збереження своєї родини були тими основними постулятами, що вірно вона їх притримувалася. Будучи доброю дружиною і матір'ю, вона найчастіше перебувала зі своєю родиною — мужем Богданом та синами Івасиком і Павлусем, біля них бо найщасливіше почувалася і родина завжди для неї було кредом її життя — її радістю і обов'язком.

Людина, звичайно, у хвилинах нещастя є склонна до певного душевного бунту, дух спротиву: „Чому саме я, чому так вчасно?'', забуваючи, які ми малі і слабі супротивлятися суворим законам природи, противитись Божій волі. Однак, бл. п. Ліда тому, що сильно вірила в Бога і повинувалась Його законам, викарбуваних на скелях Синайської пустині, не забула, що коротке і турботливе, щасливе чи повне смутку життя є нічим іншим — як тільки іспитом перед Всевишнім з цілею — осягнення Вічного життя.

Дорога життя покійної Ліди стелилася щасливо аж до дня, коли довга і болюча недуга скосила саме розквітлу життям, спокійну і люблену всіма Ліду!

Її згадуватимуть із болісною тугою не тільки найближча родина — чоловік Богдан та сини Павлусь та Івась, але й ті, яких вона завжди обдаровувала приязню, для яких була променем не одного сірого будня.

Адріян

****

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоди ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді и вільному світі нового свідомого члена!

****

БАЛКАНИ...

(Закінчення зі стор. 2)

Болгарії Софії появилася книжка про македонське питання, автором якої є Т. Драгоїчева, член Політбюра болгарської компартії. Книжка знову видвигає гасло „Македонія для македонців!" Це означає, що Болгарія, а за її плечима Москва, видвигає щораз виразніше справу відлучення й усамостійнення Македонії. В дійсності не йдеться так про створення самостійної Македонії, яка напевно попала б відразу під впливи як не Болгарії, то безпосередньо Москви, як про підваження югославського федералізму, яке спричинило б дестабілізацію ситуації в Югославії, що могло б енентуально служити Москві як претекст, щоб втручуватися у внутрішні справи Югославії.

Гасло „Македонія для македонців!", що його знову піднімає Драгоїчева заслуговує на увагу. Вона твердить, що до останньої світової війни, македонської нації ще не було, а Македонія була болгарською землею, заселеною болгарами. Від якогось часу твориться македонська нація, але такий процес потребує часу: нація твориться впродовж десятиліть, а то й століть. Якщо після таких стверджень говориться про те, що Македонія повинна бути самостійною, то можна відразу здогадатися, про яку самостійність мова. Болгарський підхід до македонського питання дуже нагадує деякі аспекти підходу Москви до українського питання.

Очевидно, Москві не йдеться тут лише про те, щоб „денервувати" Тіта й Югославію. Підтримуючи болгарську політику й болгарські притензії, Москва може довести до дестабілізації на Балканах і до створення такої ситуації, в якій її безпосередня інтервенція стане очевидною. Але вона правдоподібно буде пробувати зробити це в такий момент, коли, на її думку, західні потуги, зайняті де інде, не будуть мати нічого проти того, щоб вона „навела порядок" і „поробила заходи для забезпечення своєї безпеки" на півдні від своїх кордонів.

ТРЕБА ПІДТРИМАТИ...

(Закінчення зі стор. 2)

го будинку дав Блаженніший Патріярх Йосиф, розуміючи значення вільної української науки, але із-за інфляції з одного боку та спаду курсу доляра в Німеччині виявляється, що Український Вільний Університет не може сплачувати мортгеджові рати, як до цього зобов'язався. Отже наша підтримка потрібна негайно. Найкраще це зробити стаючи членом Філядельфійської Філії Фундації Українського Вільного Університету, яка має свої рахунки в двох наших банках: Ukrainian Savings and Loan Association, 1321-23 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141 (No. 5714) or Ukrainian Selfreliance Fed. C. Union, 4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa. 19141 (No. 4191).

Членська вкладка до Фундації виносить сто долярів, але її можна сплатити в ратах. Стаючи членом Фундації Українського Вільного Університету, кожен може бути певним, що його важко запрацьовані гроші підуть туди, куди треба і що з них користатиме вся українська нація. Не відкладайте цього обов'язку, справа бо дійсно дуже важлива!

Із великим сумом, замість квітів на свіжу могилу
СЛАВНОГО БУКОВИНЦЯ

сл. п.

ДЕНИСА КВІТКОВСЬКОГО

Голови Проводу Українських Націоналістів,
складаю 25.00 долярів
на ПАМ'ЯТНИК
по покійному Голові Проводу Українських Націоналістів
ОЛЕГОВІ ШТУЛЕВІ-ЖДАНОВИЧЕВІ.

ІВАН ПІГУЛЯК

Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. Вячеслава Липинського у Філядельфії, Па.

ділиться з усім своїм Членством, своїми Прихильниками та широким Громадянством печальною вісткою, що 12-го травня 1979 року, помер у Філядельфії, Па., на 81-му році життя — наш Член-Фундатор

мистець-маляр, бл. п.

КЛИМ ТРОХИМЕНКО

уродженець Житомирщини.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Сина Спочилого, Вельмишановного Пана інж. д-ра Святослава та всю Його близьку й дальшу Родину, просимо прийняти вислови нашого глибокого співчуття.

Дирекція Інституту

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку Всім, що висловили своє співчуття в нашому великому смутку, смерті

бл. п.

СТЕФАНІЇ ЛУКІВ

та вшановуючи Її світлу пам'ять, склали пожертви на добродійні цілі.

Чоловік — ІВАН ЛУКІВ
Сини:
ІГОР з дружиною ОЛЮНЬКОЮ
ОЛЕГ з дружиною СОНЕЮ
Внук — ДАНИЛКО

•

В пам'ять

бл. п. Стефанії Луків

замість квітів, жертвували на слідуючі цілі:

На 28-ий ВІДДІЛ СУА:

Михайло Олеяк .... 100.00 дол.

На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в НЮ ЙОРКУ:

500.00 дол. — Іван Луків;
50.00 дол. — Галя Бонк;
по 25.00 дол. — Надія Мандрусяк, Народний Дім;
по 20.00 дол. — Михайло Оленяк;
по 10.00 дол. — Надія Бігун, Євген Грицай, Ірена Карпенко, Зюна Мартинець, Михайло і Анна Матіяш, Марія і Богдан Охоцькі, Осипа Попович, Наталія і Василь Савицькі, Оксана і Михайло Тарапацькі, Євгенія Харченко;
по 5.00 дол. — Ольга Грицак, Марія Гординська, Ольга Плакида, Люба Савойка, Анна Тиха;
по 4.00 дол. — Галя Матіяш;
по 2.00 дол. — Корнявка;
по 1.00 дол. — Н. Н.

На ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „НАШЕ ЖИТТЯ":

по 10.00 дол. — Ольга Бекесевич, Роза й Іван Боднар, Ольга Гнатик, Степан Гук, Ірена Кіндрачук, Ольга Муссаковська, Ірина Терлецька, Ольга Заремба;
по 5.00 дол. — Ольга Гаврилюк, Ольга Грицак, Євгенія Леськів, Євгенія Шпирка.

На ДОПОМОГУ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ

через 28-ий Відділ СУА:по 50.00 дол. — Василь Гнатів;
по 15.00 дол. — Таїса Богданська;
по 10.00 дол. — Володимир Бойчук, Анастазія Бохонок, М. Боярська, Лідія Гладка, Марія Дурбак, Наталія Єрега, Наталія Загайкевич, Валя Калин-Магмет, Наталія Кравчук, А. Мельник, Лідія Муращук і М. Онишкевич, Леся Назарук, Дмитро Ніщот, Софія Олесницька, Ольга і Марія Плакида, Надія Псуй, Марія Робак, Володимир Роговський, Петро і Ольга Семенюк, Олександер Смаль, Осипа Яворська;
по 5.00 дол. — Люба Винарчук, С. Воробець, Марія Гординська, Степан Гук, Павлина Дереш, Володимир Ковблянський, Роза Кратко, Михайло Плешкан, С. Ратич, Наталія Шараневич;
по 2.00 дол. — М. Мосора;
по 1.00 дол. — М. Юркевич.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими в Канаді і Америці,
що в неділю, 6-го травня 1979 року, несподівано, відійшов у Вічність, на 67-му році життя,
наш Найдорожчий МУЖ, БРАТ і СТРИЙКО

бл. п.

ВАСИЛЬ МАДАЙ

уроджений 5-го жовтня 1911 р., в Торці, біля Перемишля, Зах. Україна.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в четвер, 10-го травня 1979 р. в церкві Успення Божої Матері в Монтреалі, Канада, а відтак Тіло Покійного перевезено на Український Католицький Цвинтар „Ковт де Нейж".

Хай земля Канадська буде Йому пером!

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Подяка за пожертви на Служби Божі.

•

Горем прибиті:
дружина — НАТАЛЯ
сестра — АННА з Родиною
братанок — ВОЛОДИМИР з Родиною в Польщі

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 20-го травня 1979 року, по довгій і важкій недузі, упокоїлась в Бозі,
наша Дорога МАТИ і БАБА

бл. п.

НАТАЛІЯ БІЛІНСЬКА
з дому БАЛАБАЙ

народжена 19-го серпня 1894 р. в Ічні на Чернігівщині, працювала для Уряду УНР, закінчила УТГІ в Подєбрадах.

В п'ятницю, 25-го травня 1979 р., о год. 7:30 веч. відбудеться ПАРАСТАС у похоронному заведенні McCrery, 3924 Concord Pike, Wilmington, Del.

В суботу, 26-го травня 1979 р., о год. 8:30 ранку буде ЛІТІЯ, в тому ж похоронному заведенні, а о год. 9-ій ранку буде відправлена ПАНАХИДА в церкві св. Петра і Павла, 1406 Philadelphia Pike, Wilmington, Del., після чого Тіло буде перевезене на Український Православний Цвинтар у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться приблизно о год. 12-ій дня.

У глибокому смутку:
син — ЯРОСЛАВ
невістка — ВІРА з дому РУСАНІВСЬКА
внуки і внучки — ПЕТРО, СОФІЯ, НАДІЯ і МАРКО

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку
повідомляє, що
ЗАПОВІДЖЕНА ІМПРЕЗА В ПОШАНУ
ФЕДОРА КРИЧЕВСЬКОГО
на п'ятницю, 25-го травня 1979 року
З ПРИЧИН ВІД УПРАВИ КЛЮБУ НЕЗАЛЕЖНИХ

НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ
В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.

ЛЮДМИЛИ ІВЧЕНКО-КОВАЛЕНКО

ОСНОВОПОЛОЖНИЦІ та ПЕРШОЇ ГОЛОВИ ОУПС
відбудеться
3-го червня 1979 року, о годині 2-ій по пол.
в Православному Осередку в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПАНАХИДА на могилі ПОКІЙНОЇ
та
ПОМИНАЛЬНА ТРАПЕЗА зі СПОГАДАМИ

ПРО НЕЗАБУТНЮ ПРОВІДНИЦЮ СЕСТРИЦТВ, ПИСЬМЕННИЦЮ, ЖУРНАЛІСТКУ ТА ЦЕРКОВНО-ГРОМАДСЬКУ ДІЯЧКУ.

Просимо Громадянство взяти активну участь у цих сумних урочистостях.

Головна Управа Об'єднання УПС

В ДЕВ'ЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

бл. п.

ЕВГЕНА РАДЬО

і

У ШІСНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
моїх Найдорожчих і Невіджалуваних ДОНЕЧОК

бл. п.

ХРИСТИНИ і ВІРИ РАДЬО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

в середу, 30-го травня 1979 року, о годині 8-ій ранку
і в суботу, 16-го червня 1979 р., о год. 8-ій ранку
в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

В цей невимовно болючий час, прошу Всіх Приятелів і Знайомих згадати Їх у своїх святих молитвах.

СОФІЯ РАДЬО з РОДИНОЮ

В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
2 Схід 79-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.
відбудеться

ВИСТАВКА КАРТИН
(АКВАРЕЛЬ, ПОРТРЕТІВ та КОЛЯЖІВ)

Мґр ЯРОСЛАВИ ДАРІЇ КІНАЛЬ

Відкриття відбудеться
в неділю, **3 червня 1979 р., від 2-5 по пол.**

- *Дохід призначений на Катедру Українських Студій в Гарварді.*
- Інститут відкритий кожного дня від 2-5 по пол., крім понеділка.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ

ділиться з усією Українською Громадою сумною вісткою, що із щораз вужчого кола вільних Українських Журналістів, відійшли в останніх тижнях, такі Члени СУЖА

блаженної пам'яті

ІВАН ВОВЧУК
ДЕНИС КВІТКОВСЬКИЙ
МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА
МИХАЙЛО ПАНАСЮК
ЮЛІЯН РЕВАЙ

Усі Вони своєю журналістичною і публіцистичною працею дали великий вклад в українське політично-громадське життя і втримували високий рівень українського журналіста.

Їхнього пера буде бракувати на сторінках нашої вільної преси.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокій жалобі повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в суботу, 19-го травня 1979 року, після тяжкої хвороби відійшла у Вічність,
наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ МАЛЬ-МАЛЮТА

народжена 6-го липня 1904 року.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 22-го травня 1979 р. з храму св. Андрія Первозванного у Вашінґтоні, на Цвинтар Української Православної Церкви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прибиті горем:
донька — ГАЛИНА СТЕПАНЕНКО з мужем МИКОЛОЮ
онук — ЮРІЙ СТЕПАНЕНКО з дружиною МАРІЄЮ
племінниця — НАТАЛЯ МАНДИЧЕВСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ і Дітьми
племінник — ВАСИЛЬ ТОВСТОП'ЯТ з дружиною ТЕОДОЗІЄЮ і Дітьми

Просимо про молитви за спокій Її душі.

•

Замість квітів на могилу, Родина просить складати пожертви на Семінар Святої Софії Української Православної Церкви в США.

Українське Патріярхальне Товариство
Відділ Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.
запрошує Членів Товариства і все Громадянство на

С В Я Ч Е Н Е

яке відбудеться
у неділю, 27 травня 1979 р., о год. 5 по пол.
в залі Українського Народного Дому
140 Prospect Avenue, IRVINGTON, N. J.

- Святочне слово виголосить патріярший архимандрит о. д-р ВІКТОР ПОСПІШИЛЬ.
- Під час Свяченого — відповідна святочна програма
- Вступ — 5.00 долярів

Дохід призначений на Патріярший Фонд

Філядельфійська Округа...

(Закінчення зі стор. 1)

ка пані Катерина Панчишин, а від 231 Відділу присутнім був секретар Микола Лялюк. Перешкоджені і оправдані були представники 378 Відділу з Вілліямставн. Філедельфійську Округу заступав її голова Петро Тарнавський і координатор Округи Степан Гавриш, який познайомив присутніх з плянами вшанування світлого ювілею УНСоюзу з його 85-річчям.

По довшій дискусії та виміною думок однозгідно вирішено, щоб в неділю, 24 го червня ц.р., на площах і в залях УПЦеркви свв. Петра й Павла в Мілвіллі, весняним ,,Союзовим Днем" відзначити 85річний ювілей УНСоюзу. Для переведення того свята обрано спеціяльний Комітет, який очолив відомий суспільно-громадський й церковний діяч та голова 347 Відділу Теодор Сущик, а заступником його обрано Дмитра Лепкого, голову 378 Відділу. Також до Комітету було обрано д-ра Івана Куидича як організаційного референта, а Сергія Козачука імпрезовим референтом. Секретарем Комітету обрано пані Дарію Цапар. У склад Комітету ввійшли також Іван Васюрка, голова 261 Відділу в Вілліямставні, Микола Лелюк, секретар 231 Відділу в Кемдені, пані Катерина Панчишин, секретарка 378 Відділу в Вудбайні, Петро Ціхановський, касир 347 Відділу в Мілвіллі, і Степан Гавриш, координатор Філядельфійської Округи.

Теодор Сущик, обраний голова Комітету, зложив всім подяку за довір'я, після чого намітив плян перебігу Союзового Дня. Вирішено запросити до участи на головного промовця д-ра Івана Флиса, головного предсідника УНСоюзу. Передбачено багату мистецьку і розвагову програму.

Присутній на нарадах голова Філядельфійської Округа Петро Тарнавський висловив всім подяку за ентузіязм, а при тому інформував, що спонзором запланованого Союзового Дня буде Округа. Він додав, що в неділю, 30 вересня ц. р., в Філяделфії відбудеться заходом Округи бенкет присвячений 85-річчю Союзу.

Подякою всім за участь в нарадах закінчив голова Комітету Теодор Сущик, а господиня дому пані Дарія Цапар запросила всіх присутніх до Великодної перекуски.

КҐБ ХОЧЕ ЗНИЧИТИ...

(Закінчення зі стор. 1)

вірші, забороняють посилати їх мені в листах і, таким чином, примушують мого чоловіка провадити протестні голодівки.

А в січні 1979 року робітники КҐБ в Мордовських таборах розповсюдили фотознімки і документи, компромітуючі мене. Показали їх чоловікові і викликали родинне непорозуміння.

Крім того, в моїй квартирі провертіли стелю, натикали мікрофонів. Один з них пробив тиньк і висунувся у спальні над моєю головою. Вже понад два роки в мене, без будь-яких пояснень, вилучили телефон. Мене, ветерана праці, незаконно звільнили з роботи. Робітники КҐБ переслідують мене все і всюди. Коли я знову влаштувалася на працю в міліції (сторожихою), мене раптом терміново викликали до начальника майора міліції Стрільця Юрія Пантелеймоновича. Начальника в його кабінеті не було, але на мене чекав робітник КҐБ капітан Котовенко Іван Іванович. Він тримав мене в чужому кабінеті більше як дві години, нічого конкретного не кажучи. Коли ж я повернулася до хати, побачила, що в квартирі, під час моєї неприсутности, хтось побував.

Коли я післала телеграму голові всесоюзного КҐБ Юрію Андропову про це, що я протестую проти жорстокої поведінки супроти мого чоловіка (він голодував вже 15-ий день), мене викликав до КҐБ капітан Котовенко і сказав: ,,Я відповідаю на телеграму, вислану вами до всесоюзного КҐБ. Якщо ви ще раз напишете щось подібне, то ми поставимо вас під суд за наклеп на адміністрацію табору".

Одного разу прийшов до мене на роботу капітан Котовенко і намагався намовити мене до співпраці з КҐБ проти мого чоловіка. Коли ж я відмовилась і сказала, що не маю наміру робити з нашої розмови секрет, робітники КҐБ, очевидно побоюючись, що я назву їхні прізвища, почали діяти проти мене чорними засобами: через приватних людей, начальників по роботі і робітників міліції. 12 лютого ввалилися до мене на помешкання і склали наклепницький протокол, буцім то, у мене живе пошукуваний міліцією злочинець. Куди б я не пішла, всюди, немов би випадково, появлявся на моєму шляху підозрілий ,,закоханий", який переслідував мене як на роботі, так і на пляжі. Нарешті органи КҐБ добилися свого і пред'явили моєму чоловікові якісь знімки, що довели до великої родинної сварки. Але я глибоко переконана, що КҐБ потрібний не так наш розвід, як знищення Руденка в будь-який спосіб і родинна сварка, спровокована ними з цією ж метою. КҐБ не може годитися з тим, що цей нескорений свободолюбний письменник, навіть у суворих таборових умовах, продовжує боротися за людські права. Органи КҐБ ретельно дбають, щоб з творчости Руденка не залишилося і одного рядка. З цією метою вони зробили в моїй квартирі 6 обшуків, три останні вже після арешту мого чоловіка: 12 грудня 1977 року, вночі з 9 на 10 лютого 1978 і вночі з 6 на 7 квітня 1979 року. Постанова на обшук, який відбувся минулої ночі, 7 березня 1979 року, виписано прокурором УРСР Глухом Петром Кириловичом, узгоджено зі старшим слідчим особливо важних справ слідчого відділу КҐБ УРСР майором Слобоженюком Миколою Михайловичем, з начальником слідчого відділу КҐБ УРСР полковником Турінім і з заступником голови КҐБ УРСР генерал-майором Мухою. Обшук був роблений, як сказав капітан Селюк, в справі Олеся Бердника, але що мають спільного зі справою Олеся Бердника збірка віршів Миколи Руденка за 1977-78 роки ,,За ґратами", закордонні листи, адресовані до мене, мій особистий записник і моя друкарська машинка, які були забрані під час обшуку.

Обшук вночі з 9 на 10 лютого 1978 року фактично зроблений незаконно — в моїй неприсутності. Коли я прийшла до хати, вже під кінець обшуку, старший слідчий КҐБ УРСР майор Сирок пред'явив мені ,,постанову на обшук" не тільки без санкції прокурора, але взагалі без будь-яких печаток і штампів — надруковану на чистому аркуші паперу і підписану майором Сироком, який намагався переконати мене, що ця ,,постанова" є законна.

КҐБ ігнорує всі закони. У відношенні до мене і мого чоловіка брутально порушують право на недоторканість житла, недоторканість особи і родини, і навіть право на листування, на переконання.

Я звертаюся до письменників і вчених світу, до голів урядів країн-учасниць Гельсінкських нарад у Белграді: в ім'я людяности, в ім'я всього святого виступіть в обороні мого чоловіка, рятуйте життя поета і мислителя Миколи Руденка!!!

У вірі і надії

Раїса Руденко
Київ. 84
Конча-Заспа,
дім 1, кв. 8".

7 березня 1979

В. МОРОЗ ЗАКЛИКАЄ...

(Закінчення зі стор. 1)

ня дало б нагоду Москві знищити українську молодь. ,,Україну звільнять молоді люди в уніформах зі зброєю в руках", — заявив Мороз, пояснюючи, що він під словом ,,уніформи" розуміє духову наснагу молоді.

На думку Мороза, багато українців бажало б еміґрувати на Захід і треба робити заходи, щоб влада дозволила їм на виїзд, так як дозволяє жидам. Українська громада у вільному світі сильніша над всі його сподівання, сказав Мороз, ще раз підкреслюючи, що створення СКВУ є її найбільшим досягненням та що він робитиме все можливе, щоб піднести престиж цієї установи та її скріпити. Він уважає, що хоча йому болюче було покидати Україну, свій екзиль він не уважає карою, а великою почестю та що це дасть йому змогу ,,приготовляти наших дітей повернутись в Україну". Він ще раз висловив подяку всім, які виступали в його обороні та робили заходи у справі його звільнення.

Під час пресконференції-полуденка у Вашінґтоні. Конференцію відкриває голова Крайового Пресового Клюбу Артур Візі.

(Світлив — І. Длябога)

Серед представників української громади, які сиділи за головним столом були: Владика Мстислав, адміністративний директор УККА мґр Іван Базарко, директор Інформаційного Бюра у Вашінґтоні Богдан Винничок, екзекутивний віцепрезидент УККА о. шамб. Роберт Москаль, представник ДЦ УНР Володимир Біляїв. Білий Дім репрезентували Анн Векслер і Вікторія Монджіярдо.

У ,,Ню Йорк Таймсі" появилася...

(Закінчення зі стор. 1)

тожнювання себе з демократичним рухом — у висліді чого Л. Плюща звільнено з праці. Тоді він вже не вагаючись, вступає до Московської Ініціятивної групи в обороні прав людини, підписує протест проти дальшої совєтської окупації Чехо-Словаччини, приїздить на різні судові процеси над дисидентами, підтримує родини заарештованих, збирає різні інформативні матеріяли для самвидавних журналів і до ,,Хроніки поточних подій" та ,,Українського вісника", пише статті, підписуючись псевдонімами. Вкінці його арештують, як одного з-поміж сотні інших українських активістів і віддають до психіятричної лікарні. До цього, що його не заслано в концтабори, — пише П. Реддавей, — могли б бути дві причини — свідомість, що Л. Плюща не можна зламати звичайними ,,методами", а також те, щоб його приятелі не передали інформації про його заслання на Захід, що могло б викликати гостру реакцію в світі. Проф. А. Снєжнєвський, який ,,здіягнозував" недугу Л. Плюща як ,,мляву шизофренію", ,,притиснений до муру" приятелями Плюща та його дружиною Татяною, сказав, що це він зробив тільки заради того, щоб Плюща врятувати від заслання.

Однак, Л. Плющ не зважаючи на те, що перебував поміж кримінальними злочинцями і дійсно божевільними, — стверджує проф. Реддавей, — і насильно йому давали різні шкідливі ,,ліки", він незвичайно відважно і рішучо обстоював свої переконання, не заломившись. Із божевільні та із СССР вирятував його об'єднаний рух різних товариств в його обороні — математиків, політиків, українських організацій, організацій в обороні прав людини, які натиснули на Комуністичну партію у Франції — і Політбюро скапітулювало.

Проф. Реддавей, характеризуючи Л. Плюща як письменника цієї книжки, пише, що у розповіді видно його виразну, але не фальшиву скромність. Щоб краще представити свої погляди, він вдається до різних диґресій — в напрямі пов'язаних із собою тем: кібернетики, психології, психіятрії, політики, історії, соціології, антропології, націоналізму, мови літератури, етики — і можливо його спеціяльного заінтересування — філософії. Правда, іноді він висловлює свої думки стандартно та невикінчено, — стверджує П. Реддавей, але здебільша в них проявляється висока інтеліґенція і спонука до дії — зокрема коли він дискутує на тему тенденції совєтської еліти до спадщинности або потребу поширення плятформи демократичного руху. Часами в нього проявляються марксистські погляди, однак в протилежності до Солженіцина — він здержується, за винятком кількох перехідних моментів, від критики Заходу, вважаючи, що він ще малий знавець европейських справ.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БУСЕЛЬ, член УНС Відд. ч. 114 Б-ва св. Володимира в Чікаґо, Ілл., помер на 59-му р. ж. Покійний нар. в Рівнім, Україна і став членом УНС 1969 р. Полишив в смутку дружину Валентину, дочок: Любу, Лідію, синів: Віктора, Миколу і Василя та двох внуків. Похорон відбувся 27 березня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Addison, Ill.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ДМИТРО КАЧОР, член УНС Відд. ч. 163 Т-ва Єдність у Філядельфії, Па., помер 1 квітня 1979 р., на 68-му р. ж. Нар. в с. Матківці, Україна і став членом УНС в 1957 р. Полишив у смутку дружину Теклю, синів: Йосифа, Петра, Івана і Василя, доньок: Наталку і Марію. Похорон відбувся 5 квітня ц. р. на цвинтарі св. Марії, Fox Chase, Philadelphia, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАКСИМКІВ ІВАН, член УНС Відд. ч. 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада, помер 15 березня 1979 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Лупша, Рогатин, Україна і став членом УНС в 1955 р. Полишив у смутку дружину Ефрозину, доньку Славку, сина Ігоря з дружиною і рідню в Україні. Похорон відбувся 19 березня ц. р. на цвинтарі в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА КАРИТИЧ, членка УНС Відд. ч. 333 С-ва св. Анни в Berwick, Pa., померла 5 березня 1979 р., на 83-му р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1926 р. Полишила в смутку дочку Дороту. Похорон відбувся 8 березня ц. р. на Roselawn Cemetery, Berwick, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!

Д. Боберський, секр.

ВАСИЛИНА ВЕЛИЧКО, членка УНС Відд. ч. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сиґі, Н. Дж., померла 5 квітня 1979 р., на 85-му р. ж. Нар. в с. Турка, Коломия, Україна і стала членкою УНС в 1963 р. Похорон відбувся на цвинтарі Gate of Heaven, E. Hanover, N.J.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

АНАСТАЗІЯ КОВТУН, членка УНС Відд. ч. 316 Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н. Й., померла 16 березня 1979 р. на 87-му р. ж. Нар. в с. Дібранові, пов. Рогатин, Україна і стала членкою УНСоюзу в 1924 р. Полишила в смутку дочку Олену. Похорон відбувся 19 березня ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Попович, секр.

ЄВГЕНІЯ НОСІЄВИЧ, членка УНС Відд. ч. 423 Т-ва ім. Є. Коновальця в Чікаґо, Ілл., померла 17 лютого 1979 р., на 81-му р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку сестру Ольгу, брата Миколая. Похорон відбувся на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ВАРВАРА ТРАЧ, членка УНС Відд. ч. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., померла 18 березня 1979 р., на 69-му р. ж. Нар. в с. Котузові, пов. Підгайці, Україна і стала членкою УНС в 1956 р. Полишила в смутку мужа Ярослава, дочку Софію, 3 внуків, сестру Анну і родину. Похорон відбувся 22 березня ц. р. на цвинтарі УКЦеркви св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ІВАН БУНКО, член УНС Відд. ч. 204 Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., помер 12 березня 1979 р. на 66-му р. ж. Нар. в Ню Йорку і став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку дружину Едіт. Похорон відбувся 15 березня ц. р. на цвинтарі Кальварія, Квінс, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Палідвор, секр.

ІВАН АЛЕКСА, член УНС Відд. ч. 147 Б-ва св. Михаїла в Аллентавн, Па., помер 9 січня 1979 р., на 51-му р. ж. Нар. в Аллентавн, Па. і став членом УНС в 1944 р. Полишив у смутку сестер: Гелену, Анну, Тересу, Елсу і брата Франка. Похорон відбувся 13 січня ц. р. на цвинтарі Laurel, Whitehall, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Гуцалюк, секр.